

Verslag overleg gemeente Nederweert & Provincie Limburg m.b.t grondwaterbeschermingsgebied

12-12-2023

Aanwezig: [redacted] (gemeente Nederweert), [redacted] (gemeente Nederweert), [redacted] (gemeente Nederweert), [redacted] (Provincie Limburg) en [redacted] (Provincie Limburg)

Voorstelronde:

[redacted] bij gemeente Nederweert, [redacted].
[redacted] : [redacted] bij gemeente Nederweert.
[redacted] : [redacted] bij gemeente Nederweert. [redacted]
[redacted] : beleidsmedewerker water bij Cluster Natuur en Water. Voornamelijk bezig met drinkwater bij de Provincie Limburg.
[redacted] : project assistent bij cluster Natuur en Water bij de Provincie Limburg.

Presentatie:

Doel is om te zorgen dat we genoeg drinkwater van goede kwaliteit hebben, nu en in de toekomst. Daarom zetten we in op: Beschermen om te blijven

Naar aanleiding van nieuwe modellen en kennis zijn berekeningen gemaakt. Hieruit zijn andere afmetingen van de grondwaterbeschermingsgebieden gekomen. Er is een 25 jaars-zone berekend, een 100 jaars-zone en een 200 jaars-zone. Het waterwingebied (donkerblauw) verandert niet, het grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw) wel.

GS zal uiteindelijk beslissen welke zone we gaan invoeren, de 25 jaars-zone, de 100-jaars zone of de 200 jaars-zone. Hiervoor hebben ze inbreng nodig van de stakeholders.

Grondwaterbescherming bestaat uit 3 soorten gebieden:

- **Waterwingebied (donkerblauw):** gebied vlak rondom de putten waar WML-water uit oppompt. De omvang van het gebied is zodanig dat alle neerslag die in dat gebied valt binnen 60 dagen bij die pompput is. Als een druppel 60 dagen onder de grond is zijn de virussen en bacteriën dood (en is het water bacteriologisch betrouwbaar). De roze lijn op de kaart geeft het waterwingebied aan.
- **Grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw):** 25 jaar intrekgebied, omvat het gebied waarbinnen alle neerslag binnen 25 jaar bij de pompput is. Als er daarbuiten een verontreiniging ontstaat dan kun je in ieder geval nog 25 jaar gebruik maken van de winplaats. In het verleden was het idee dat je dan voldoende tijd had om een nieuwe locatie te ontwikkelen. Door allerlei ruimtelijke beperkingen is die ruimte er nauwelijks nog. De paarse lijn op de kaart is huidig grondwaterbeschermingsgebied.
- **Boringsvrije zone** grote groen/geel gebied (kleilaag in grond). Kleilaag willen we in stand houden.

Het is de taak van de Provincie om bronnen voor de drinkwatervoorziening beschikbaar te stellen en te beschermen.

In de Drinkwaterwet (artikel 2) is opgenomen dat alle bestuursorganen zorg dragen voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Bij de uitoefening van bevoegdheden en toepassing van wettelijke voorschriften door bestuursorganen geldt de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening als een dwingende reden van groot openbaar belang.

De gehele gemeente Nederweert ligt in de boringsvrije zone Roerdalslenk. Onder een dikke kleilaag zit goed grondwater. Door deze kleilaag mag in principe niet doorheen geboord worden. In Nederweert bevindt zich de kleilaag op circa 100 meter diepte. Verder ligt het waterwingebied van Ospel in de gemeente.

Voor de waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones zijn regels opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg.

Waterwingebied: alleen nieuwe activiteiten toegestaan die met drinkwatervoorziening te maken hebben. In het algemeen is geen ontheffing mogelijk.

In het waterwingebied willen we naar een situatie toe dat er alleen maar activiteiten plaatsvinden die met de drinkwatervoorziening te maken hebben. Geen bebouwing, geen intensieve landbouw, geen bedrijven. We gaan niemand onteigenen, allemaal op vrijwillige basis. In Ospel is waterwingebied deels in eigendom van WML. Ospel heeft geen grondwaterbeschermingsgebied omdat de boringsvrije zone voldoende bescherming biedt.

Regels in grondwaterbeschermingsgebied: geen open of gesloten WKO, alleen bestrijdingsmiddelen met toelating in gwbz, geen ondergrondse tanks, geen boorputten dieper dan 3 meter, geen begraafplaatsen, geen aanleg van of onderhoud aan infrastructuur als daardoor risico's groter worden. Voor verboden activiteiten kan in een aantal gevallen een ontheffing worden gegeven eventueel met voorwaarden. In een grondwaterbeschermingsgebied mogen alleen bestrijdingsmiddelen worden gebruikt die een specifieke toelating hebben voor gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden.

Opgemerkt wordt dat in het algemeen calamiteiten minder risico met zich meebrengen omdat het zichtbaar is en er meteen actie kan worden ondernomen. Gevaarlijker zijn kleine 'onzichtbare' verontreinigingen die lang optreden en niet worden opgemerkt. Het grondwaterbeschermingsgebied van Beegden komt bij de nieuwe berekeningen (200 jaars zone) voor een klein deel in Nederweert te liggen.

Boringsvrije zone: verboden om activiteiten uit te voeren in of door de kleilaag. In Nederweert ligt de kleilaag diep. In Nederweert geldt het boorverbod vanaf 80 meter onder maaiveld. Met een ontheffing mag er dieper dan de aangegeven diepte worden geboord onder voorwaarde dat niet in of door de kleilaag wordt geboord.

Er geldt een absoluut verbod voor doorboren van de kleilaag in de boringsvrije zone Roerdalslenk, behalve voor onttrekkingen voor menselijke consumptie en voor sanering of onderzoek (peilbuis).

De bronnen staan onder druk: kwaliteit (nitraat, PFAS, bestrijdingsmiddelen, medicijnresten) en kwantiteit (eisen N2000-gebieden (Grote Peel) en KRW-eisen). Daarnaast stijgt ook de vraag: aantal inwoners groeit, er ligt een woningopgave en industrieel gebruik groeit. De grondwaterbeschermingsgebieden die we hebben willen we Beschermen om te Blijven Beschermen om te blijven willen we oppakken aan de hand van 3 onderdelen: aanpassen grondwaterbeschermingsgebieden, aanpassing regels en waterwingebieden alleen voor de openbare drinkwatervoorziening houden.

N2000-gebied De Grote Peel: er loopt nu onderzoek naar aanvullende maatregelen om de Grote Peel te herstellen. Daarbij wordt ook gekeken naar de effecten van de drinkwaterwinning. Uit het diepe pakket van de Roerdalslenk wordt op diverse plekken grondwater onttrokken, o.a. in Ospel. Omdat de kleilaag zo dik is heeft dat maar een klein effect. Echter ook ander verder weg gelegen onttrekkingen uit het diepe pakket kunnen een effect op de Grote Peel hebben.

Verder eist de Kaderrichtlijn Water dat er geen dalende trend is. Dit is in het diepe pakket van de Roerdalslenk nu wel het geval. Brabant, Limburg, Vlaanderen en Duitsland onttrekken water uit dit pakket.

We zijn bezig met een ronde langs de stakeholders (gemeente, landbouw) om te kijken in hoeverre een groter gebied de doelen van de stakeholders belemmert. Nu bezig met Noord Limburg, eind 2024 Zuid-Limburg.

Voor woningen lijkt de belangrijkste belemmering dat er geen (nieuwe) WKO-systeem mogen worden geplaatst. Voor de landbouw is een belemmering dat alleen bestrijdingsmiddelen met toelating in

grondwaterbeschermingsgebieden mogen worden gebruikt. Nog niet duidelijk is voor welke teelten dit problemen oplevert.

WML is bezig met schaderegeling. Als mensen denken dat ze schade ervaren doordat ze nu in grondwaterbeschermingsgebied vallen, dan kunnen ze in een aantal gevallen in aanmerking komen voor de schaderegeling. Dit kunnen ze indienen bij de provincie.

█ heeft bij GIS-afdeling aangevraagd hoeveel hectare landbouw, aantal huizen etc. in een gebied ligt. *Deze gegevens zijn inmiddels beschikbaar en zullen worden opgestuurd.*

Er is een mogelijkheid om per zone andere regels te hebben (b.v. in 25-jaars zone andere regels dan in 200-jaars zone). Je hebt dan meer vrijheid in de regels, maar de regelgeving wordt complexer.

Gemeente vraagt zich af of de contacten met de bewoners, industrie en landbouw vanuit gemeente of vanuit provincie gaat plaatsvinden. De provincie gaat de veranderingen met de bewoners, industrie en landbouw communiceren. Hoe dit er precies uit komt te zien, is nog niet bekend.

De resultaten van de gesprekken met stakeholders worden verzameld in een notitie ter voorbereiding van het GS-besluit: kiezen voor 25 jaar 100 jaar of 200 jaar, inclusief de regels. Planning hiervoor is eind van het 1^e kwartaal. De conceptnotitie wordt aan de stakeholders voorgelegd.

Na de zomervakantie zal dit in Provinciale Staten vastgesteld worden. Daarna de gebiedsdossiers opstellen (inventarisatie bedreigingen in het grondwaterbeschermingsgebieden).

Weert, Leudal en Nederweert werken samen in de vorm van een werkoverleg en structuuroverleg in het kader van PIO (Platteland In Ontwikkeling).

Vraag aan gemeente: wat betekent dit voor Nederweert?

Gemeente geeft aan dat er relatief veel natuur ligt in het nieuwe gebied. Wel ligt er landbouw in en daar kan mogelijk weerstand ontstaan vanwege de regels voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Er liggen maar enkele woningen in het gebied.

Acties:

- GIS-kaarten doorsturen met aantal hectare landbouw, aantal huizen etc. **(actie Provincie Limburg)**
- █ gaat nog contact opnemen met LLTB (█) **(actie Provincie Limburg)**
- Maatregel uit Uitvoeringsprogramma Gebiedsdossiers, gericht op het beschermen van de drinkwaterwinning, is het attenderen van initiatiefnemers die bij de gemeente aankloppen op de aanwezigheid van de beschermingsgebieden en de regels die van toepassing zijn. Bijvoorbeeld door in het vergunningensysteem een pop up te laten verschijnen als er een initiatief is in een beschermingsgebied met de mededeling dat regels van toepassing zijn en dat men contact op kan nemen met provincie **(actie Gemeente Nederweert)**.
- Verslag wordt doorgestuurd naar gemeente Nederweert **(actie Provincie Limburg)**
- De conceptnotitie voor het GS-besluit wordt aan de stakeholders voorgelegd en de reacties van alle stakeholders wordt gedeeld **(actie Provincie Limburg)**

Er is geen nieuwe datum overlegd. Wanneer de gemeente graag na aanleiding van dit verslag of eventuele andere vragen/casussen m.b.t grondwaterbeschermingsgebieden een overleg wil, dan kunnen ze contact daarvoor opnemen met █ [@prvlimburg.nl](mailto:prvlimburg.nl)

Wanneer de gemeente een inhoudelijke vraag heeft m.b.t grondwaterbeschermingsgebied dan kan daarvoor contact worden opgenomen met █ [@prvlimburg.nl](mailto:prvlimburg.nl)